

Spravodlivosť – mýtus alebo realita?

Spravodlivosť. Slovo nespočetne mnoho ráz myslené, povedané či dokonca vykričané. Slovo tvoriace nádhernú i ukrutnú históriu spoločnosti. Heslo bojovníkov za svoju vlasť, otcov za svoje rodiny či politikov za lepší systém. Slovo s veľkým významom, vážnou dávkou zodpovednosti a v úzadí aj s revolučným popudom. Je to ale všetko pravda? Existuje niečo ako spravodlivosť? Nie je to len idealizovaná fráza, podvedome vtesnaná do ľudskej mysle?

Skúsme sa vrátiť na miesto, kedy nám v ušiach zazvonila prvýkrát. Pamätám si to vcelku jasne. Mala som len málo rokov a o morálnych princípoch som ani nechyrovala. Pár pravidiel slušnosti som už doma počula no veľmi známe „to nie je fér“ prišlo až v škôlke. Obeťou situácie som však nebola ja ale môj kamarát, ktorému zbúrali vypiplaný hrad z piesku. Veľké krokodílie slzy mu zaliali tvár a neustále dookola opakoval spomínanú frázu. To bol ten čas, kedy sme všetci prvýkrát dostali prednášku od pani učiteľky o tom, čo je spravodlivosť. Nebol to síce vzorový výklad, no nám to vtedy stačilo. Nerob iným to, čo by sa nepáčilo tebe. Jednoduché, no veľmi dôležité pravidlo. Na základnej škole sme sa stretli už aj s oveľa krutejšími príkladmi, či už pri známkovaní alebo pri opisovaní domácich úloh. Každý jedenkrát som mala pred očami pani učiteľku zo škôlky a jej vlúdne rady o tom, že nikdy nesmieme byť ticho, ak sme svedkami nespravodlivosti. Byť ticho je to najhoršie možné riešenie.

Ako však riešiť takúto situáciu? Z začať sa zastávať dotknutej osoby, či súhlasiť s druhou stranou len preto, že je na vyššej pozícii? Nuž, ak ostaneme ticho, nevyriešime nič. Nikto z okolia sa o krivde nedozvie. Ak len prikývneme hlavou, krivda sa len znásobí. Ak však zakročíme v prospech obeť, riskujeme trest aj my a to už mnohým za to nestojí.

Existuje však veľmi veľa fráz, pojmov či trikov ako šikovne obrátiť situáciu tak, aby sa zamysleli obe strany. Minimálne aby svoje úsudky prehodnotili. Samozrejme, nie vždy však tento cieľ ostáva naplnený a tým aj význam našej spravodlivosti.

Myslím že každý jeden z nás sa v živote stretol so situáciou, kedy bol krivo obvinený, nespravodlivo potrestaný, nedocenený za vynaložené úsilie či ako

môj dávny kamarát len obeťou niekoho samopašnosti. Pocity v našom vnútri sú vtedy nevyspytateľné. Hnev, smútok, úzkosť a potreba ozvať sa. Potreba vykričať všetkým dookola, že Vám bolo ukrivdené a ublížené.

Spravodlivosť je téma veľmi citlivá. Vyvoláva veľmi veľa spomínaných pocitov, či expresívnych slov. Práve preto je často krát použitá aj za týmto účelom. Prebrať poslucháčov, pobúriť okolie či presvedčiť na svoju stranu. Stačí predsa ak sa počas hádky odvoláte na to, na čo máte právo a čo je fér. Ak je rečník šikovnejší, nemusí to byť ani pravda, ak to košato okomentuje.

Nikto predsa nebude odporovať spravodlivosti, nikto sa nepostaví tak veľkej morálnej zásade. Aj keby to malo byť len pod záštitou niečoho iného. A tak sa spravodlivosť stala len slovom. V konečnom dôsledku nie až tak obávaným. Skôr domáhaným. Každý by chcel žiť vo svete spravodlivosti. Každý by chcel aby on, jeho najbližší, či ľudia v jeho okolí dostali čo si zaslúžia a čo si odrobili. Nuž, spravodlivosť sa veru vytráca. Pre niektorých je to možno však len dobré. Predsa čo ak si človek zaslúži horšie ako dostal ? Čo ak to, čo si zaslúži nie je také dobré a príjemné. Ozvú sa títo ľudia aj v takejto situácii ? A je to vôbec správne ozývať sa?

Nuž, spravodlivosť je už raz taká. Aj v prípade, že to nie je najpríjemnejšie je dôležité, aby bola dosiahnutá. Martin Luther King, známy americký duchovný raz povedal, že akákoľvek nespravodlivosť v jednej časti zemegule, ohrozí spravodlivosť aj celému svetu. Slová veľmi výstižné a pravdivé, práve vzhľadom na dnešnú dobu. Dobu, kedy sa čistá a úprimná pravda často krát zamieta pod koberec z rôznych dôvodov. Komerčných, politických či čisto snobských. Ak by si však každý najskôr pozametal pred vlastnými dverami a prestal vykrikovať neprávom vo svojom okolí, možno by sa nám tu žilo lepšie. Vlastne celkom určite. Nemyslím si, že existuje človek ktorý si niekedy neprávom neprilepšil, nespravodlivo sa neohodnotil či dokonca napriek niekomu neprihoršil. Aj keď len v drobnostiach. Spomeňte si nabudúce, na tú svoju „pani učiteľku“, ak budete mať v pláne niečo podobné. Niečo, čo možno ak v ten moment neurobíte, zmení to vaše myslenie, ba kto vie, možno aj celý život.

Katarína C.